

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОГРЕС ЯК ГОЛОВНИЙ ЧИННИК ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Добровольська П. А.

здобувач вищої освіти 2-го курсу обліково-фінансовий факультет

Миколаївський національний аграрний університет

Глобалізація стала однією з визначальних рис світової економіки наприкінці 20 – початку 21 століття, вона ставить перед урядами багатьох країн проблему пошуку нових форм і методів адаптації національної економіки та політики – правового середовища, адаптованого до вимоги сучасних міжнародних економічних відносин. Стрімкі зміни факторів, що визначають конкурентоспроможність підприємств на світовому ринку та динамічний розвиток глобального середовища примушують уряди все активніше вирішувати проблему забезпечення конкурентоспроможності країн у глобальному масштабі при формуванні умов економічного зростання і національного процвітання [1].

Глобалізація – це певний етап у розвитку людської цивілізації, коли економіка різних країн вже не може нормально розвиватися всередині країни, а міжнародні економічні зв'язки призводять до утворення транснаціональних компаній і світових ринків [3].

Американський професор С. Фішер вважає, що економічна глобалізація — це процес постійного підвищення рівня фінансово-економічної взаємодії між суверенними країнами та посилення їх інтеграції у світову економіку, одним із проявів якого є збільшення обсягів торгівлі, фінансових ресурсів та ресурсів людського капіталу [2].

Глобалізація сприяє підвищенню ефективності фінансової політики, оскільки дає можливість врахувати ретроспективний досвід реалізації заходів фіскальної та монетарної політики в країнах з розвиненою та перехідною

економікою, враховуючи конвергенцію та адаптацію цих заходів до національних умов економічного розвитку [2].

Людина є об'єктом глобалізації, оскільки все, крім людини, не може бути визначено соціально-економічними категоріями, тому належить до об'єкта глобалізації. Отже, суб'єктом і об'єктом глобалізації є люди, а в широкому розумінні – суспільство [3].

Активізація процесу глобалізації надає вітчизняним товаровиробникам можливості для розширення ринків збуту, залучення прямих і портфельних зовнішніх інвестицій, оволодіння новітніми виробничими та інформаційними технологіями. В умовах світової глобалізації, зважаючи на складність інституційних характеристик, удосконалення моделей розвитку національної економіки має супроводжуватися пошуком балансу між державою та саморегулюючими механізмами налаштуванням економічної динаміки, гармонізацією концепції політики бюджету та податків з населення. Фінансова політика країни потребує постійного вдосконалення системи прогнозування для підвищення її ефективності. Від якості та раціональності формування бюджетного, податкового та економічного прогнозів розвитку залежать темпи економічного зростання, ступінь виконання державою своїх зобов'язань, інвестиційний рейтинг держави та її адміністративно-територіальних одиниць [2].

З розширенням масштабів глобалізації та підвищенням ступеня економічної та соціальної інформатизації все більше уваги приділяється технічній складовій, оскільки за відповідних засобів технічного оснащення вона може адаптуватися до світової еволюції та ефективно вирішувати економічні та соціальні проблеми. економічна задача [4].

Отже, головним чинником розвитку глобалізації є науково-технічна революція, особливо розвиток світової інформаційної системи та популяризація Інтернету, що робить можливим миттєве спілкування між людьми з різних частин світу та усуває перешкоди для поширення інформації. Процес глобалізації відкрив нові можливості для розвитку людства, що пов'язані з

поширенням у всьому світі новітніх технологій і форм організації виробництва, забезпечуючи при цьому високий матеріальний статус працівника та вимагаючи від нього наукових знань для мобілізації його творчої ініціативи й інтелекту [3].

Технологічний прогрес економіки вимагає здійснення активної інноваційної діяльності, що дає можливість застосовувати існуючі технології, вдосконалювати їх і це все застосовувати у виробництві та виводити на ринок нових продуктів. Формування інноваційного потенціалу свідчить про готовність економіки до впровадження технологій, розширення сфер застосування та накопичення конкурентних переваг для швидкого переходу на нові рівні технологічного розвитку [4].

Усі технічні процеси невіддільні від інтелектуально-кадрової підтримки, а від її ефективності безпосередньо залежить досягнення очікуваного рівня конкурентоспроможності. У той же час існує потреба у створенні середовища, яке підтримуватиме та стимулюватиме збільшення високоінтелектуальної та продуктивної праці. Також важливе значення для збереження науково-технічної конкурентоспроможності національної економіки має створення та постійне вдосконалення системи розвитку соціального інтелекту, широке застосування її досягнень [4].

Поширення планетою основних результатів глобальної технічної революції 21 століття передбачає формування постіндустріальних технологічних методів виробництва, оволодіння та поширення нових технологічних систем, гуманізація та інтелектуалізація техніки — всі це фактори створили передумови для прискорення темпів економічного зростання та підвищення продуктивності праці [5].

Розвинуті країни вже перейшли до створення нової технологічної економічної системи, тому можна вважати, що настає нова хвиля технологічних змін. Інформаційні та системні макротехнології знаходяться в авангарді науково-технічного прогресу, забезпечуючи диверсифікований розвиток наукоємних виробничо-інноваційних систем, транснаціональних виробничо-

технологічних компаній, прискорюючи формування наукоємної структури інноваційної економіки [5].

Прогнози та експертні оцінки говорять, що в першій половині 21 століття. відбудеться зародження і становлення нового технологічного ладу, що супроводжуватиметься появою низки нових галузей і виробництв. Цей період технологічного розвитку буде характеризуватися розвитком технологій, які забезпечують технологічний прорив або створюють науково-технологічні вдосконалення з метою фундаментальної розробки нових матеріалів і продуктів з раніше недосяжними можливостями, а також формуванням технологій у різних предметних сферах. Основні напрямки розвитку вже можна спостерігати: біотехнологія на основі досягнень молекулярної біології та генної інженерії, нанотехнології, система штучного інтелекту, глобальна інформаційна мережа та інтегровані системи високошвидкісного транспорту. У цей період буде також розвиватися гнучка автоматизація виробництва, космічна техніка, виробництво конструкційних матеріалів із заданими властивостями. У виробничому секторі в цей період збільшиться частка чистих і безвідходних технологій. У структурі споживання важливе місце займатимуть інформаційні, освітні та медичні послуги [5].

Таким чином можна підвести підсумок, що технологічний прогрес дійсно є основним критерієм глобалізації економіки, оскільки він сприяє розвитку міжнародної торгівлі, економічній інтеграції та створенню глобальних ринків. Це дає змогу розширювати можливості для бізнесу та полегшити взаємодію між країнами, тим самим сприяючи розвитку економічного добробуту.

Список використаних джерел

1. Крючко Л. С. Інноваційний тип розвитку в умовах економічної глобалізації. *Електронний журнал «Ефективна економіка»*. 2010. № 4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=199>
2. Чугунов І., Пасічний М. Фінансова політика України в умовах глобалізації економіки. *SCIENTIA-FRUCTUOSA (ВІСНИК Київського*

національного торговельно-економічного університету). 2016. № 109(5). С. 5–18. ULR: <http://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/article/view/820>

3. Полуяктова О.В. Глобалізація економіки України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. № 17(3). С. 21-24. ULR: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_17/economic_17_3.pdf#page=21

4. Березівський Я. П. Ідентифікація умов та чинників формування технологічної конкурентоспроможності національної економіки. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2021. № 64. С. 31-35. ULR: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/966>

5. Федулова Л. Проблеми та передумови формування в Україні економіки новітнього технологічного укладу. *Управлінські інновації*. 2012. №1. С. 9-20. ULR: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/3836/1/%D0%A4%D0%B5%D0%B4%D1%83%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9B..pdf>

Науковий керівник: Христенко О. А., кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної економіки підприємств